

บทที่ 8

ความสัมพันธ์ไทย-แอฟริกา

ประเมินผลก่อนการเรียนบทที่ 8

ท่านมีความรู้เรื่องต่อไปนี้หรือไม่

1. ความสำคัญของแอฟริกาต่อไทย
2. นโยบายต่างประเทศไทยต่อแอฟริกา
3. ความสัมพันธ์ไทย-แอฟริกา

คำโครงเรื่อง

1. ความสำคัญของแอฟริกาต่อไทย
 - 1.1 ความสำคัญด้านเศรษฐกิจ
 - 1.2 ความสำคัญด้านการเมือง
2. นโยบายต่างประเทศไทยต่อแอฟริกา
 - 2.1 ภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้
 - 2.2 ภูมิภาคแอฟริกาตอนกลาง
 - 2.3 ภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก
 - 2.4 ภูมิภาคแอฟริกาตะวันออก
 - 2.5 นโยบายต่างประเทศไทยต่อแอฟริกา : เป้าหมายและผลประโยชน์
3. ความสัมพันธ์ไทย-แอฟริกา
 - 3.1 ความสัมพันธ์ด้านการเมือง
 - 3.2 ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ
 - 3.3 ไทยในสายตาของแอฟริกาใต้

สาระสำคัญ

1. แอฟริกามีความสำคัญต่อไทยทั้งในแง่เศรษฐกิจและการเมือง กล่าวคือ นอกจากแอฟริกาจะเป็นทั้งตลาดการค้า แหล่งลงทุนแห่งใหม่ของไทยแล้ว ประเทศแอฟริกาทั้ง 53 ประเทศซึ่งเป็นสมาชิกสหประชาชาติยังเป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนแนวทางแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อไทยอีกด้วย

2. นโยบายต่างประเทศไทยต่อแอฟริกาเน้นที่เศรษฐกิจเป็นสำคัญ ไทยได้แบ่งภูมิภาคแอฟริกาออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามลำดับความสำคัญทางเศรษฐกิจต่อไทยดังนี้ (1) แอฟริกาตอนใต้ (2) แอฟริกาตอนกลาง (3) แอฟริกาตะวันตก และ (4) แอฟริกาตะวันออก

3. ความสัมพันธ์ไทย-แอฟริกาที่ผ่านมาไม่ใกล้ชิดกันมากนักทั้งในด้านเศรษฐกิจและการเมือง เพราะอุปสรรคด้านระยะทาง ความไม่สะดวกในการติดต่อ และปัญหาเสถียรภาพทางการเมืองในแอฟริกา อย่างไรก็ตามขณะนี้ทั้งสองฝ่ายต่างดำเนินความพยายามที่จะร่วมมือกันมากขึ้นในกรอบความร่วมมือเอเชีย-แอฟริกา หรือความร่วมมือใต้-ใต้ (South-South Cooperation)

จุดประสงค์ของการเรียนรู้

หลังจากอ่านจบบทที่ 8 แล้วนักเรียนสามารถ

1. อธิบายถึงความสำคัญของแอฟริกาต่อไทยได้
2. อธิบายถึงนโยบายต่างประเทศไทยต่อแอฟริกาได้
3. อธิบายถึงความสัมพันธ์ไทย-แอฟริกาได้

บทนำ

ในยุคที่ประเทศต่าง ๆ ในโลกเห็นความจำเป็นในการพึ่งพาอาศัยกันในทางเศรษฐกิจมากขึ้น ไม่ว่าจะประเทศขนาดเล็กหรือใหญ่ ซึ่งแนวความคิดนี้เริ่มทวีความสำคัญมากขึ้นตั้งแต่โลกเผชิญวิกฤตการณ์น้ำมันในปี ค.ศ. 1973 อย่างไรก็ตามในกรอบของการพึ่งพาอาศัยระหว่างชาติต่าง ๆ นั้น ยังคงปรากฏลักษณะของความไม่เท่าเทียมกัน อาทิ การพึ่งพาอาศัยทางเศรษฐกิจระหว่างชาติพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา ดังนั้นปรากฏการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนี้ก็คือความพยายามของประเทศกำลังพัฒนาที่จะเสริมสร้างความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้า การลงทุน ให้มากยิ่งขึ้น โดยพิจารณาเห็นว่าการร่วมมือทางเศรษฐกิจในกรอบขององค์การทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไม่ว่าจะเป็นองค์การการค้าโลก หรือเอเปค ยังไม่อาจแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจการค้าที่แท้จริงของประเทศด้อยพัฒนาได้ความสัมพันธ์ไทย-แอฟริกาจึงเป็นตัวอย่างหนึ่งของความพยายามของประเทศกำลังพัฒนาในปัจจุบันที่จะแสวงหาช่องทางพัฒนาเศรษฐกิจการค้าระหว่างกันให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะต่างเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศทั้งสองภูมิภาคมากกว่า ไทยจึงดำเนินนโยบายมองไปทางตะวันตก (Look West Policy) ในการให้ความสำคัญต่อการกระชับความสัมพันธ์และให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการกับประเทศในแอฟริมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะภูมิภาคแอฟริกาตะวันออกเฉียงใต้เนื่องจากศักยภาพด้านทรัพยากร วัตถุดิบ แรงงาน แหล่งลงทุน ตลาดแรงงาน รวมทั้งตลาดใหม่ ๆ ของดินแดนเหล่านั้น นอกจากนี้ไทยซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการผ่านขั้นตอนและประสบการณ์ด้านการพัฒนาประเทศในยุคโลกไร้พรมแดนก็ได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้แก่ประเทศในแอฟริกาด้วย

1. ความสำคัญของแอฟริกาต่อไทย

1.1 ความสำคัญทางเศรษฐกิจ

ขณะนี้ไทยมีนโยบายส่งเสริมการส่งออกสินค้าไปยังตลาดต่างประเทศมากขึ้น ทั้งโดยวิธีการรักษาตลาดเก่าดั้งเดิมในสหรัฐฯ ญี่ปุ่น รวมทั้งยุโรป และด้วยวิธีการแสวงหาตลาดการค้าใหม่ ๆ ในเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง แอฟริกา หรือยุโรปตะวันออก ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะใช้ดินแดนดังกล่าวเป็นแหล่งระบายสินค้าอุปโภค บริโภค ประเภท

ข้าว น้ำตาล สิ่งทอ อาหารและเสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้า ฯลฯ ดังนั้น การกระชับความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจกับประเทศในแอฟริกาของไทยในปัจจุบัน จึงเป็นขั้นตอนหนึ่งของพัฒนาการตามนโยบายมองไปทางตะวันตก (Look West Policy) ของไทย ซึ่งแม้ว่าในปัจจุบันความสำคัญทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศแอฟริกาจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ แต่โดยเหตุที่โอกาสด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในแอฟริกากำลังสดใสเพราะมหาอำนาจ โดยเฉพาะสหรัฐฯ และญี่ปุ่นต่างยืนยันพันธกรณีหรือตกลงใจกันแล้วที่จะเข้าไปช่วยพัฒนาแอฟริกาให้รู้จักระบบตลาดเสรี และการค้า แทนที่จะให้การช่วยเหลือแต่เพียงอย่างเดียว (trade, not aid) ดังนั้น แอฟริกาจึงเป็นทวีปที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่น่าสนใจหรือมีความสำคัญทางเศรษฐกิจต่อไทยโดยอาจพิจารณาได้จากแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

ก. ด้านการค้า แอฟริกาเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีประชากรมากถึง 725 ล้านคน¹ ที่ไทยจะสามารถระบายสินค้าประเภทอาหาร เครื่องจักรทางการเกษตรขนาดเล็ก เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ปัจจุบันไทยมีการค้าขายกับทุกประเทศในแอฟริกา¹ ทั้งโดยการส่งออกไปขายโดยตรง และการค้าผ่านประเทศที่สาม แต่ไทยนำเข้าสินค้าจากแอฟริกาเพียงบางประเทศเท่านั้น นอกจากนี้ไทยยังสามารถที่จะใช้แอฟริกาเป็นฐานในการขยายตลาดสินค้าและการลงทุนไปยังภูมิภาคอื่น ๆ เช่น กลุ่มสหภาพยุโรปเนื่องจากแอฟริกาเป็นสมาชิกของกลุ่มประเทศแอฟริกัน แคริบเบียน และแปซิฟิก (African Caribbean and Pacific States-ACP) ซึ่งได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าจากสหภาพยุโรปภายใต้อนุสัญญาโลเม

¹ ไทยแบ่งประเทศในภูมิภาคแอฟริกาออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ (1) *กลุ่มแอฟริกาตอนใต้* ได้แก่ แอฟริกาใต้ สวาซีแลนด์ เลโซโท นามิเบีย บอตสวานา ซิมบับเว โมซัมบิก อังโกลา แซมเบีย มาดากัสการ์ และมอริเชียส (2) *กลุ่มแอฟริกาตอนกลาง* ได้แก่ไนจีเรีย ไลบีเรีย กาบอง โตโก แอฟริกากลาง คองโก เบนิน แคเมอรูน ชาด กานา และอิเควทอเรียนกินี (3) *กลุ่มแอฟริกาตะวันตก* ได้แก่ เซเนกัล เซียร์ราลีโอน มาลี บูร์กินาฟาโซ ไนเจอร์ เซาโตมและปริงซิป กินี กินีบิสเซา แกมเบีย โกตดิวัวร์ และเคปเวอร์ด (4) *กลุ่มแอฟริกาตะวันออก* ได้แก่ บุรุนดี มาลาวี คอโมโรส เซเชลส์ รวันดา เคนยา เอธิโอเปีย เจริเตรีย ยูกันดา แทนซาเนีย และซออีร์

(Lome Convention) ทำให้แอฟริกาสามารถส่งสินค้าเข้าไปขายยังสหภาพยุโรปได้โดยปลอดภาษีและปราศจากโควตา

ข. ด้านการลงทุน ในปี ค.ศ. 1995 ที่ประชุมว่าด้วยการค้าและการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Conference on Trade and Development-UNCTAD) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการลงทุนจากต่างประเทศในแอฟริกา ซึ่งได้ผลสรุปการวิจัยครั้งนี้ว่า การลงทุนในแอฟริกาให้ผลตอบแทนสูงกว่าการลงทุนในประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ โดยทั่วไป

ค. ด้านแหล่งวัตถุดิบสำคัญ แอฟริกายังคงเป็นทวีปที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรประเภทแร่ธาตุ พลังงาน อีกมากที่ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ เช่น น้ำมัน ทองคำ เพชร พลอย ฝ้าย อัญมณี ไม้ สัตว์น้ำ

ง. ด้านอื่น ๆ ไทยยังมีผลประโยชน์ในแง่เศรษฐกิจในด้านอื่น ๆ ในแอฟริกา เช่น ด้านการขยายเส้นทางการบิน ด้านแรงงาน หรือด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น

1.2 ความสำคัญด้านการเมือง

นอกจากแอฟริกาจะมีความสำคัญต่อไทยในด้านเศรษฐกิจแล้ว แอฟริกายังมีความสำคัญต่อไทยในแง่การเมืองเพราะประเทศจำนวน 53 ประเทศในทวีปแอฟริกา นั้นต่างเป็นสมาชิกสหประชาชาติ ซึ่งมีคะแนนเสียงประมาณ 1 ใน 3 ของสมัชชาสหประชาชาติทั้งหมด ดังนั้น คะแนนเสียงของกลุ่มประเทศแอฟริกาในสหประชาชาติจึงมีน้ำหนัก และยังเป็นพลังสำคัญในกลุ่มประเทศโลกที่สาม หรือกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ที่มีนโยบายต่อต้านลัทธิอาณานิคม จักรวรรดินิยม และสนับสนุนความร่วมมือที่สอดคล้องกับกฎบัตรสหประชาชาติและการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี ทั้งนี้ กลุ่มประเทศแอฟริกาในสหประชาชาติต่างให้ความสนับสนุนไทยในแนวทางแก้ไขกัมพูชามาโดยตลอด ส่วนไทยได้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่แอฟริกาเป็นการตอบแทน นอกจากนี้การที่นายโคฟี อันนัน เลขาธิการ สหประชาชาติคนปัจจุบันเป็นชาวกานา จึงทำให้ฐานะทางการเมืองระหว่างประเทศของแอฟริกาดูโดดเด่นขึ้น ปราบฏการณ์อีกประการหนึ่งซึ่งยังชัดเจนจนในขณะนี้ของแอฟริกา ก็คือการร่วมมือของประเทศในภูมิภาคจัดตั้งเป็นกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (คูบัทที่ 5 ประกอบ) รวมทั้งความพยายามในการจัดตั้งความร่วมมือระหว่าง

กลุ่มภูมิภาคต่อภูมิภาค เช่น กลุ่มความร่วมมือริมฝั่งมหาสมุทรอินเดีย หากความร่วมมือดังกล่าวมีพัฒนาการก้าวหน้าไปตามขั้นตอนนี้จะทำให้ฐานะทางการเมืองระหว่างประเทศของแอฟริกาดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อไทยซึ่งกำลังสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มความร่วมมือริมฝั่งมหาสมุทรอินเดียด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

ไทยแบ่งภูมิภาคแอฟริกาเป็นกี่กลุ่ม อะไรบ้าง

2. นโยบายต่างประเทศไทยต่อแอฟริกา

นโยบายต่างประเทศไทยต่อแอฟริกามีประเด็นหลักรวมลงที่ยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในกระแสโลกปัจจุบันซึ่งเน้นการรวมกลุ่มเพื่อความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ไทยได้จัดลำดับความสำคัญของแอฟริกาตามภูมิภาคดังนี้¹

2.1 ภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้ เป็นภูมิภาคที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจต่อไทยมากที่สุด เนื่องจากเป็นตลาดการค้าขนาดใหญ่ และเป็นแหล่งวัตถุดิบสำคัญ นอกจากนี้ ประชาชนแอฟริกาในบริเวณนี้ยังมีอำนาจการซื้อสินค้ามากกว่าภูมิภาคอื่น ๆ สำหรับสินค้าที่ไทยส่งออกไปจำหน่ายในภูมิภาคนี้ ได้แก่ ข้าว เสื้อผ้าสำเร็จรูป อาหารกระป๋อง สิ่งทอ ผลิตภัณฑ์พลาสติก เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ ส่วนสินค้าที่ไทยนำเข้าจากประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ ได้แก่ เหล็ก และเหล็กกล้า เยื่อกระดาษ สินแร่โลหะ เคมีภัณฑ์ เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่ง และทองคำ ขณะนี้ภาคธุรกิจเอกชนบางกลุ่มของไทยได้เปิดสำนักงานตัวแทนในโจฮันเนสเบิร์ก แอฟริกาใต้ เพื่อแสวงหาช่องทาง การลงทุนร่วมกันแอฟริกาใต้แล้ว สำหรับประเทศสำคัญ ๆ ในแอฟริกาใต้ที่ภาคเอกชนไทยควรเข้า

¹ กองแอฟริกา กระทรวงการต่างประเทศ, ข่าวสารนิเทศฉบับที่ 513/2524, มิถุนายน 2540.

ไปร่วมลงทุนด้วย นอกจากแอฟริกาใต้แล้วยังมี บอตสวานา นามิเบีย ซิมบับเว มอริเชียส สวาซีแลนด์¹ และอังโกลา

2.2 ภูมิภาคแอฟริกาตอนกลาง เป็นภูมิภาคที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจต่อไทยเป็นอันดับที่ 2 รองจากภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้ เพราะมีทรัพยากรสำคัญ แม้ว่าภูมิภาคนี้เป็นตลาดใหญ่ก็จริง แต่ประชากรส่วนใหญ่ยังยากจน อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติมากมาย เช่น ป่าไม้ที่กาบองและไลบีเรีย หรือที่กานามีเพชร เงิน ทองคำ ที่เบนินและโตโกมีเส้นใยใช้ทอผ้า ส่วนไนจีเรียมีน้ำมัน สินค้าออกของไทยในภูมิภาคนี้ได้แก่ ข้าว เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้า และผลิตภัณฑ์พลาสติก ส่วนสินค้าที่นำเข้าจากภูมิภาคนี้ได้แก่ เพชร พลอย อัญมณี เงิน ทองคำ และเส้นใยที่ใช้ในการทอ สำหรับประเทศที่ภาคธุรกิจมีช่องทางในการเปิดตลาดใหม่ ๆ ได้แก่ กานา เบนิน ไนจีเรีย กาบอง และโตโก

2.3 ภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก ภูมิภาคนี้มีความสำคัญทางเศรษฐกิจต่อไปเป็นลำดับ 3 แม้ว่าภูมิภาคนี้กำลังเผชิญปัญหาทางเศรษฐกิจอันเกิดจากการลดค่าเงิน ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1994 และกำลังปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจตามกรอบของ IMF (กองทุนการเงินระหว่างประเทศ) และธนาคารโลก (World Bank) ขณะนี้สภาพเศรษฐกิจดูดีขึ้น เพราะมีปริมาณการส่งออกสินค้าสูงและนำเข้าสินค้าต่ำ อีกทั้งยังดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการแข่งขันทางธุรกิจ และการลงทุนจากต่างชาติ เช่น การลดภาษี การลดโควตานำเข้า รวมทั้งการตั้งสำนักงานส่งเสริมการลงทุน จนอาจคาดแนวโน้มได้ว่าในระยะอีก 4-5 ปี ข้างหน้าไทยจะมีโอกาสแสวงหาแหล่งการลงทุน และถาวรทำการค้ากับประเทศในภูมิภาคนี้ได้ เพราะภูมิภาคนี้ยังอยู่ในช่วงปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและยังผูกพันกับอดีตเมืองแม่เก่าอยู่มาก ประเทศดังกล่าวนี้ก็เช่น เซเนกัล โกตดิวัวร์ มาลี และกินีบิสเซา สำหรับ สินค้าสำคัญที่ไทยส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศในภูมิภาคนี้ได้แก่ ข้าว ผลิตภัณฑ์

¹ สวาซีแลนด์ หรือประเทศที่ได้รับการขนานนามว่าเป็นสวิตเซอร์แลนด์แห่งแอฟริกา เป็นประเทศที่มีพระมหากษัตริย์เป็นองค์พระประมุข ซึ่งเป็น 1 ใน 3 ของประเทศในทวีปแอฟริกาที่ยังมีระบบกษัตริย์อยู่ อีก 2 ประเทศ ได้แก่ โมร็อกโก และเลโซโท (ประเทศเล็ก ๆ ทางตอนใต้ของทวีป)

พลาสติก รองเท้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป และสินค้าสำคัญที่ไทยนำเข้าจากประเทศ ต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ ได้แก่ เส้นใยที่ใช้ในการทอ ไม้ซุง ไม้แปรรูป และสินแร่โลหะ

2.4 ภูมิภาคแอฟริกาตะวันออก เป็นภูมิภาคที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจต่อไทยเป็นลำดับสุดท้าย เพราะมีปริมาณการค้าระหว่างกันน้อยเนื่องจากอุปสรรคด้านระเบียบข้อบังคับทางการค้า การลงทุน การขาดข้อมูลข่าวสารทางธุรกิจ ความไม่น่าเชื่อถือทางการเงิน แต่ก็ยังมีประเทศในภูมิภาคที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจต่อภาคธุรกิจไทย เช่น เคนยา แทนซาเนีย และเซเชลส์ สำหรับสินค้าที่ไทยส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ ได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป น้ำตาลทราย รองเท้า ผลิตภัณฑ์พลาสติก และสินค้าที่ไทยนำเข้าจากประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ ได้แก่ เส้นใยใช้ในการขาดเคมีภัณฑ์ ปลาหูน้ำสดแช่เย็น และแช่แข็ง

2.5 นโยบายต่างประเทศของไทยต่อแอฟริกา : เป้าหมายและผลประโยชน์

ในการดำเนินความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างไทยกับแอฟริกา นั้น ไทยได้กำหนดเป้าหมายและผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจไว้ 3 ประการคือ (1) เพื่อแสวงหาตลาดการค้าใหม่ ๆ ลดการพึ่งพาสหรัฐอเมริกาได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐฯ และยุโรปลง เพราะเป็นตลาดที่มีการแข่งขันมากและมีการใช้มาตรการกีดกันการค้าในอัตราสูง (2) เพื่อแสวงหาแหล่งวัตถุดิบใหม่เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมการส่งออกของไทย และ (3) เพื่อขยายความร่วมมือด้านการลงทุน ในสาขาต่าง ๆ เช่น สาขาประมง เหมืองแร่ และการท่องเที่ยว ดังนั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ไทยจึงกำหนดแนวนโยบายต่อแอฟริกาไว้ ดังนี้

- มุ่งกระชับความสัมพันธ์ด้านการเมืองกับประเทศในแอฟริกาและส่งเสริมการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว รวมทั้งการหาช่องทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการค้าของไทยในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคแอฟริกา
- ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนการเยือนในทุกระดับทั้งภาครัฐบาล และเอกชน ตั้งแต่ระดับสูงในระดับรัฐมนตรี ข้าราชการอาวุโส ตลอดจนการนำนักธุรกิจไปเยือนเพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชนของภูมิภาคทั้งสอง รวมทั้งส่งเสริมการหาข่าวสารข้อมูลทางเศรษฐกิจเพื่อประโยชน์ด้านการค้า

- ส่งเสริมการจัดความตกลงด้านเศรษฐกิจ อาทิ ความตกลงทางการค้า การบิน การยกเว้นการเก็บภาษีซ้ำซ้อน การส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนอันเป็นการเอื้ออำนวยการขยายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาคทั้งสอง

ทั้งนี้ การดำเนินนโยบายต่อภูมิภาคแอฟริกาดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายมองไปทางตะวันตกของไทย (Look West Policy) ที่เน้นการกระชับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับตะวันออกกลาง เอเชียใต้ และแอฟริกาเป็นสำคัญ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

จงอธิบายถึงผลประโยชน์และเป้าหมายด้านเศรษฐกิจของไทยในแอฟริกา

3. ความสัมพันธ์ไทย-แอฟริกา

3.1 ความสัมพันธ์ด้านการเมือง

แม้ว่าไทยจะสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศในแอฟริกาแล้วกว่า 50 ประเทศ แต่ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-แอฟริกายังไม่สู้จะใกล้ชิดมากนัก เห็นได้จากที่ไทยมีสถานเอกอัครราชทูตไทยในแอฟริกาเพียง 5 แห่ง คือ อียิปต์ เซเนกัล เคนยา ไนจีเรีย และโมร็อกโก นอกจากนี้ ไทยและแอฟริกายังมีการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับสูงค่อนข้างน้อย เพราะอุปสรรคด้านความไม่สงบเรียบร้อยภายในประเทศที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเยือนดังกล่าว คงมีการเยือนในระดับสูงจากกระทรวงการต่างประเทศไปยังแอฟริกาเป็นบางช่วงเวลาเท่านั้น เช่น การเยือนแอฟริกาใต้ เคนยา และแทนซาเนีย โดย ฯพณฯ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีต รมช. กต. เมื่อปี ค.ศ. 1993 รวมทั้งการเดินทางไปร่วมพิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งของประธานาธิบดีเนลสัน แมนเดลา แห่งแอฟริกาใต้ของ ฯพณฯ นาวาตรีประสงค์ สุ่นศิริ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในฐานะผู้แทนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อพฤษภาคม ค.ศ. 1994 และล่าสุด ฯพณฯ นายประจวบ ไชยสาส์น อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ประธานาธิบดีแมนเดลาเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พร้อมคณะได้เดินทางไปเยือนแอฟริกาได้อย่างเป็นทางการ ระหว่าง 17-21 สิงหาคม ค.ศ. 1997 และในโอกาสที่อดีตรัฐมนตรีว่าการฯ ได้เข้าเยี่ยมคารวะประธานาธิบดีแมนเดลา เมื่อ 19 สิงหาคม ค.ศ. 1997 ประธานาธิบดีแมนเดลา ได้กล่าวชื่นชมพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงรอบรู้เกี่ยวกับภูมิประเทศ และสภาพพื้นที่ของไทยอย่างลึกซึ้งและมีความประทับใจกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างยิ่งในโอกาสที่ได้เข้าเฝ้าฯ เมื่อครั้งที่เดินทางเยือนไทย เมื่อกรกฎาคม ค.ศ. 1997 สำหรับในแง่ผลประโยชน์ทางการเมืองระหว่างประเทศแอฟริกามีเสียงประมาณ 1 ใน 3 ในสมัชชาสหประชาชาติจึงเป็นเสียงที่มีน้ำหนักในสหประชาชาติ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อไทยทั้งในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งตำแหน่งสำคัญ ๆ ด้านต่าง ๆ ในสหประชาชาติ หรือกรณีที่ไทยต้องการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศ ปัญหาใดปัญหาหนึ่งที่อาจกระทบไทย

3.2 ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ

ความสัมพันธ์ไทย-แอฟริกาในด้านเศรษฐกิจครอบคลุมหลายด้าน ตั้งแต่การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว ไปจนถึงด้านแรงงาน ซึ่งอาจจะพิจารณาได้ดังนี้

การค้า ไทย-แอฟริกาทำการค้ากันทั้งในลักษณะการค้าโดยตรงและการค้าผ่านประเทศที่สาม ปริมาณการค้าระหว่างกันเพิ่มขึ้นตามลำดับ ในช่วงปี ค.ศ. 1991-1995 และไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบการค้า ในปี ค.ศ. 1995 ไทยได้เปรียบดุลการค้า 91,101.1 ล้านบาท กล่าวคือ ไทยส่งออกสินค้าไปยังแอฟริกามูลค่า 29,808.9 ล้านบาท และนำเข้าสินค้ามูลค่า 20,707.8 ล้านบาท แต่ก็ยังเป็นมูลค่าการค้าที่ยังน้อยอยู่หากเปรียบเทียบกับมูลค่าการค้าระหว่างไทยกับภูมิภาคอื่น ๆ กล่าวคือ มูลค่าการค้าระหว่างไทย-แอฟริกา มีเพียงร้อยละ 1.7 ของมูลค่าการค้าต่างประเทศทั้งหมดของไทย สำหรับประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทยลำดับแรกในแอฟริกา คือ แอฟริกาใต้ (มีปริมาณการค้าระหว่างกันมากที่สุด ในแอฟริกา) รองลงมาได้แก่ แซมเบีย กานา เบนิน ไนจีเรีย โกตดิวัวร์ (ไอโวรี้โคสต์) เซเนกัล แทนซาเนีย และอียิปต์ ตามลำดับ ส่วนสินค้าส่งออกที่ไทยส่งออกไปยังแอฟริกาได้แก่ ข้าว เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้า ผลิตภัณฑ์พลาสติก และนำเข้าสินค้าจากแอฟริกาในสินค้าประเภทเส้นใยทอผ้า สินแร่ โลหะอื่น ๆ และเศษโลหะ เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่ง และทองคำ

การลงทุน แม้ว่าการลงทุนระหว่างไทยและแอฟริกายังมีไม่มากนัก แต่ปัจจุบันนักธุรกิจของทั้งสองฝ่ายต่างให้ความสนใจกันและกันมากขึ้นและพยายามที่จะขยายการลงทุนในด้านต่าง ๆ ให้กว้างขวาง โดยเฉพาะเมื่อมีความพยายามสร้างกรอบความร่วมมือด้านการพัฒนาเอเชีย-แอฟริกา โดยมีญี่ปุ่นและ UNDP คอยสนับสนุน ที่ผ่านมามีภาคเอกชนไทยเคยเข้าไปลงทุนการแปรรูปไม้ในไลบีเรีย แต่ต้องหยุดชะงักลงเพราะปัญหาสงครามกลางเมืองในไลบีเรีย อย่างไรก็ตาม ยังมีภาคเอกชนจากไทยได้เข้าไปลงทุนในแอฟริกาได้มากขึ้น เช่น บริษัทอิตาลีไทย ได้เข้าไปลงทุนในโครงการก่อสร้างโรงแรมและที่อยู่อาศัยที่เมือง Knysna แอฟริกาใต้หรือการที่บริษัทเจริญโภคภัณฑ์เปิดสำนักงานผู้แทนการค้าที่โจฮันเนสเบิร์ก เพื่อศึกษาลู่ทางการร่วมมือทางธุรกิจกับภาคธุรกิจของแอฟริกา

การท่องเที่ยว นอกจากเหนือจากด้านการค้าการลงทุนแล้วไทยและแอฟริกายังมีความสัมพันธ์กันในแง่ของการท่องเที่ยว กล่าวคือ มีนักท่องเที่ยวของทั้งแอฟริกาและไทยเดินทางไปมาหาสู่กันและกันเสมอ และมีแนวโน้มว่าจะมีนักท่องเที่ยวแอฟริกาไปไทยมากขึ้นในอนาคต เฉพาะในปี ค.ศ. 1995 มีนักท่องเที่ยวแอฟริกาจำนวน 53,661 คน เดินทางมาไทย โดยส่วนใหญ่เป็นชาวแอฟริกาใต้

ตลาดแรงงาน ในอนาคตแอฟริกาอาจเป็นตลาดแรงงานฝีมือเพิ่มเติมของไทยเพราะแอฟริกายังขาดแคลนแรงงานฝีมืออยู่มาก

อุปสรรคในความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ แม้ว่าจะมีลู่ทางในการทำธุรกิจการค้าระหว่างไทย-แอฟริกาก็ตาม แต่ยังคงมีอุปสรรคอยู่บ้าง อาทิ ปัญหาด้านการขนส่งสินค้าที่ต้องใช้แรงงาน โดยเฉพาะแถบแอฟริกาตะวันตก ไทยจึงเสียเปรียบด้านระยะเวลาขนส่งสินค้า แก่คู่แข่งอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้กว่า นอกจากนี้ ยังมีปัญหาด้านการชำระค่าสินค้าเพราะบางประเทศในแอฟริกาขาดแคลนเงินตราต่างประเทศในการชำระค่าสินค้า ประเทศเหล่านี้พยายามขอสินเชื่อระยะยาวจากไทยแทนการชำระทันทีที่ส่งมอบสินค้า เป็นต้น

3.3 ไทยในสายตาของแอฟริกาใต้

โดยที่แอฟริกาใต้เป็นประเทศที่มีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจ เทคโนโลยีก้าวหน้าเป็นลำดับที่สูงที่สุดในแอฟริกา แม้ว่าจะมีโครงสร้างของเศรษฐกิจด้อยพัฒนาใน

ชุมชนพิวต้า ดังนั้น ภายหลังจากที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ยกเลิกมติที่ว่า มาตรการทางเศรษฐกิจ การค้า และอาวุธ แอฟริกาใต้ รวมทั้งหลังจากที่นายเนลสัน แมนเดลา ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี ในปี ค.ศ. 1994 แล้ว รัฐบาลแอฟริกาใต้ได้พยายาม กระชับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น โดยเฉพาะ ในกลุ่มประเทศอาเซียน เห็นได้จากการเดินทางเยือน ฟิลิปปินส์ บรูไน สิงคโปร์ และ มาเลเซียในช่วงมีนาคม ค.ศ. 1997 รวมทั้งเยือนอินโดนีเซีย ไทยในช่วงกรกฎาคม ปีเดียวกันของผู้นำแอฟริกาใต้ ซึ่งประธานาธิบดีแอฟริกาใต้ได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดีเพราะ สามารถขยายความร่วมมือด้านการลงทุนจากทุกประเทศดังกล่าว อาทิที่ **ฟิลิปปินส์** ได้ ลงนามในข้อตกลงขยายความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนด้านการเหมืองแร่ การรถไฟ และการพลังงาน นอกจากนี้แอฟริกาใต้จะให้ความช่วยเหลือฟิลิปปินส์ในการเผยแพร่ เทคโนโลยีการทำเหมืองแร่ และการควบคุมการจราจร ที่**บรูไน** แอฟริกาใต้ขอให้บรูไนเข้าไปพัฒนาถนนยกระดับ ปรับปรุงท่าเรือและท่าอากาศยานนำน้ำมันจากบรูไนไปยังแอฟริกาใต้ ใน**สิงคโปร์** สิงคโปร์แสดงความสนใจจะพัฒนาการลงทุนในแอฟริกาใต้และต้องการ ให้แอฟริกาเป็นศูนย์กลางการค้าและเป็นจุดเชื่อมต่อด้านการท่องเที่ยวระหว่างเอเชีย แอฟริกา และละตินอเมริกา ที่**มาเลเซีย** แอฟริกาใต้ลงนามในข้อตกลงการค้ากับภาคเอกชน มาเลเซีย เป็นมูลค่ากว่า 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และขอให้มาเลเซียเข้าไปมีบทบาท ด้านธุรกิจ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในแอฟริกา ทั้งนี้มาเลเซียและแอฟริกาใต้มีความสัมพันธ์ กันค่อนข้างแนบแน่นเพราะมีชาวมาเลเซียจำนวนมากอาศัยอยู่ในแอฟริกาใต้ ดังนั้นในช่วง ที่ประธานาธิบดีเนลสัน แมนเดลา ถูกปล่อยตัวเป็นอิสระในปี ค.ศ. 1990 ผู้นำมาเลเซีย (ดร.มหาเธร์ โมฮัมหมัด) ได้เดินทางไปทำความรู้จักกับประธานาธิบดีแมนเดลาที่แอฟริกาใต้ สำหรับใน**อินโดนีเซีย** ผู้นำแอฟริกาใต้ได้แถลงว่าประสบความสำเร็จอย่างมากทั้งในแง่ การค้า และการเมือง ส่วนใน**ไทย**ทั้งสองฝ่ายต่างเห็นความสำคัญในการสนับสนุนภาคเอกชนให้ลงทุนซึ่งกันและกันเพิ่มมากขึ้นพร้อมกันนี้แอฟริกาใต้จะสนับสนุนไทยให้เข้าเป็น สมาชิกในกลุ่มความร่วมมือริมฝั่งมหาสมุทรอินเดีย (IOR-ARC)

การเยือนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของผู้นำแอฟริกาใต้ดังกล่าวชี้ให้เห็น ว่าแอฟริกาใต้ให้ความสนใจภูมิภาคนี้มากขึ้นและมองว่าเอเชียโดยรวมเป็นแหล่งการค้า

การลงทุน แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ที่แอฟริกาใต้ไม่อาจมองข้าม และโดยที่แอฟริกาใต้ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของทวีปตรงกันข้ามกับมหาสมุทรอินเดีย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคืออยู่ทางตะวัน-ตกเฉียงใต้ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีความใกล้เคียงของระยะทางมากกว่าทวีปยุโรป และอเมริกาเหนือหรือละตินอเมริกา แต่ที่ผ่านมามีความห่างไกลกันระหว่างภูมิภาคทั้งสองถูกสร้างขึ้นในเครือข่ายการคมนาคมและการขนส่งที่ผูกขาดโดยต้องดำเนินการผ่านอดีตเมืองแม่ อันเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาความสัมพันธ์ของภูมิภาคทั้งสองสำหรับไทยแล้วแอฟริกาใต้ต้องการให้ ไทยเป็นศูนย์กลางการติดต่อกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอินโดจีน ขณะเดียวกันก็เสนอให้ไทยใช้แอฟริกาใต้เป็นประตูเข้าไปทำธุรกิจการค้า การลงทุนกับประเทศอื่น ๆ ในแอฟริกาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายมองไปทางตะวันตก (Look west policy) ที่ไทยกำลังให้ความสำคัญอยู่ในขณะนี้

นอกจากนี้แอฟริกาใต้ยังมองว่าไทยมีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นประเทศที่ให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการกับประเทศกำลังพัฒนาในกรอบความร่วมมือใต้-ใต้ (South-South Cooperation) หรือความร่วมมือในกรอบเอเชีย-แอฟริกา (AAF) ซึ่งรวมทั้งแอฟริกาใต้ด้วย โดยไทยได้ช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้แอฟริกาในด้านการศึกษา สาธารณสุข การเกษตร การเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในแอฟริกา

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

จงอธิบายถึงความสำคัญของไทยในสายตาของแอฟริกาใต้

สรุปท้ายบท

แม้ว่าไทยจะได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากแอฟริกาค่อนข้างน้อยเพราะไทยยังค้าขายกับแอฟริกาในปริมาณไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ ของโลก

เพราะไทย-แอฟริกายังไม่ใกล้ชิดกันมากนักเมื่อพิจารณาจากปัญหาด้านการติดต่อคมนาคมขนส่งการค้า ซึ่งบางครั้งต้องผ่านประเทศที่สาม อีกทั้งปัญหาภายในภูมิภาคของแอฟริกาที่ยังไม่ค่อยมีเสถียรภาพทางการเมือง ความทุรกันดารของพื้นที่ อย่างไรก็ตามโดยที่แอฟริกายังมีศักยภาพในแง่ทรัพยากรที่ยังไม่ได้นำมาใช้ยังมีอยู่มากหรือการเป็นตลาดการค้า การลงทุน การอุตสาหกรรมแห่งใหม่ของโลก แอฟริกาจึงเป็นทั้งการท้าทาย และโอกาสของไทย (Challenges and Opportunities) ที่จะนำไปสู่ผลประโยชน์แก่ไทยในอนาคตหากไทยจะรู้จักการใช้ช่องทางการร่วมมือทั้งในกรอบเอเชีย-แอฟริกา และในกรอบความร่วมมือได้-ได้ หรือกลุ่มความร่วมมือริมฝั่งมหาสมุทรอินเดียที่กำลังก่อตัวในการขยายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้า ระหว่างกันให้มากขึ้นเนื่องจากความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศกำลังพัฒนาด้วยกันน่าจะสร้างบรรยากาศของการพึ่งพาอาศัยกันและกันในลักษณะที่เท่าเทียมกัน (symmetrical) มากกว่าการพึ่งพาอาศัยประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งมักจะเป็นความสัมพันธ์ที่มีลักษณะไม่เสมอภาค (asymmetrical)

ประเมินผลท้ายบท

1. จงอธิบายเหตุผลสำคัญที่ไทยกระชับความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจกับแอฟริกา
2. จงอธิบายถึงอุปสรรคความสัมพันธ์ด้านการเมืองไทย-แอฟริกา
3. จงอธิบายถึงแนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ไทย-แอฟริกา

แนวตอบประเมินผลก่อนการเรียนบทที่ 1

1. แอฟริกามีความสำคัญต่อไทยทั้งในแง่เศรษฐกิจและการเมือง ในแง่เศรษฐกิจแอฟริกาเป็นตลาดการค้า แหล่งลงทุน และเป็นแหล่งทรัพยากรที่มีศักยภาพของไทย ในแง่การเมืองแอฟริกามีเสียงกว่า 50 เสียงในสหประชาชาติ ซึ่งเป็นเสียงที่มีน้ำหนักและไทย

อาจร้องขอความสนับสนุนแอฟริกาในประเด็นทางการเมืองระหว่างประเทศที่อาจกระทบ
ไทย

2. ไทยมีนโยบายยกระดับความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ-การเมืองกับแอฟริกา
ตามแนวนโยบายมองไปทางตะวันออก (Look East Policy) เพื่อขยายความร่วมมือใน
กรอบความร่วมมือได้-ได้ ให้กว้างขวางมากขึ้นทั้งในแง่การค้า การลงทุน การพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในแอฟริกา ทั้งนี้โดยเน้นการพัฒนาความ
สัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

3. ความสัมพันธ์ไทย-แอฟริกาที่ผ่านมาไม่ใกล้ชิดมากนักเพราะอุปสรรคด้าน
การติดต่อ ความห่างไกล และอุปสรรคด้านเสถียรภาพทางการเมือง และความตึงเครียด
ภายในแอฟริกาเอง อย่างไรก็ตามแนวโน้มว่าความสัมพันธ์ไทย-แอฟริกาจะได้รับการพัฒนา
ให้ใกล้ชิดกันมากขึ้น (เพราะความจำเป็นในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเมืองโลกที่
เน้นการพึ่งพาอาศัยกันและกันมากขึ้นในปัจจุบันและต่อ ๆ ไป)

แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

ไทยแบ่งภูมิภาคแอฟริกาออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ ตามลำดับความสำคัญทาง
เศรษฐกิจต่อไทยดังนี้ (1) กลุ่มแอฟริกาตอนใต้ (2) กลุ่มแอฟริกาตอนกลาง (3) กลุ่ม
แอฟริกาตะวันตก และ (4) กลุ่มแอฟริกาตะวันออก

แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

ไทยกำหนดผลประโยชน์และเป้าหมายด้านเศรษฐกิจในแอฟริกาไว้ 3 ประการ
คือ (1) เพื่อแสวงหาตลาดการค้าใหม่ ๆ (2) แสวงหาแหล่งวัตถุดิบใหม่ และ (3) เพื่อ
แสวงหาความร่วมมือด้านการลงทุนในสาขาต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

แอฟริกาได้มองความสำคัญของไทยในฐานะตัวเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างแอฟริกาได้กับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และกลุ่มอินโดจีน

แนวตอบประเมินผลท้ายบท

1. เหตุผลหรือแรงจูงใจที่สำคัญที่ทำให้ไทยต้องกระชับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจต่อแอฟริกา ก็เพราะไทยพิจารณาเห็นว่าใน โลกยุคแห่งการพึ่งพาอาศัยกันและกันนี้ ไทยจำเป็นต้องแสวงหาแหล่งการค้า แหล่งลงทุน และตลาดใหม่ ๆ นอกเหนือจากตลาดการค้าดั้งเดิมในสหรัฐฯ ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ทั้งนี้ เพื่อความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและการกินคืออยู่ดีของประชาชน

2. อุปสรรคทำให้ความสัมพันธ์ไทย-แอฟริกาไม่สู้ใกล้ชิดกันมากนักก็คือความห่างไกล ความไม่สะดวกในการติดต่อ ปัญหาเสถียรภาพทางการเมืองของแอฟริกา

3. ไทยวางแนวทางส่งเสริมความสัมพันธ์กับแอฟริกาได้ไว้ดังนี้ (1) พยายามหาช่องทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคการค้าไทยกับประเทศต่าง ๆ ในแอฟริกา (2) ส่งเสริมการเยือนในทุกระดับทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน (3) ส่งเสริมการทำข้อตกลงทางเศรษฐกิจ การค้า การบิน เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้บทที่ 8

1. จงวิเคราะห์ถึงอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ปริมาณการค้า การลงทุนไทย-แอฟริกา ยังมีไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ

2. จงวิเคราะห์ว่าการพัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการค้าไทย-แอฟริกา ส่งผลได้อย่างไรแก่ไทย

3. จงวิเคราะห์แนวโน้มความสัมพันธ์ไทย-แอฟริกา